

7. Човешкото тяло Lidské tělo

7.1. Части на човешкото тяло Části lidského těla

артерия *ж.* tepna

бели дробове *т. мн.* plíce: пневмония, възпаление на белите дробове zápal plic

брада *ж.* brada

бъбрек *т.* ledvina

вежди *ж. мн.* obočí

вена *ж.* žíla

врат *т.* krk

глава *ж.* hlava: боли ме ~ bolí mě hlava

гласни струни *ж. мн.* hlasivky

глезен *т.* kotník

гръбнак *т.* páteř

гръден кош *т.* hrudník

гърди *т. мн.* hrud', prsa

гърло *с.* hrdlo: ~то ми пресъхна, засъхна ми слюнката в ~то vyschlo mi v hrdle

длан *ж.* dlaň

език *т.* jazyk

зрение *с.* zrak

зъб *т.* zub: здрави, развалени ~и zdravé, zkažené zuby; млечни ~и mléčné zuby;

изкуствени ~и umělé zuby

китка *ж.* zápěstí

кожа *ж.* kůže, pokožka

кожа (на лицето) pleť: чувствителна ~ citlivá pleť, суха ~ suchá pleť

коляно *с.* koleno

корем *т.* břicho

коса́ *ž.* vlasy: **кестеня́ва** ~ kaštanové vlasy; **ру́са** ~ blondaté vlasy; **тъ́мна** ~ tmavé vlasy;
ри́жа ~ zrzavé vlasy

кост *ž.* kost: **ли́цева** ~ lící kost

ко́сьм *m.* chlup; vlas

кра́йник *m.* končetina

кра́к *m.* noha

крѣ́в *ž.* krev

крѣ́воносен съ́д *m.* céva

ла́кът *m.* loket

ли́гавица *ž.* sliznice

лице́ *s.* tvář

ми́гла *ž.* řasa

му́скул *m.* sval

мускулату́ра *ž.* svalstvo

небце́ *s.* patro

но́кът *m.* nehet

обоня́ние *s.* čich

око́ *s.* oko

о́рган *m.* orgán: **ди́хателни** ~и dýchací orgány; **зри́телен** ~ zrakový orgán; **сети́вни** ~и smyslové orgány

осеза́ние *s.* hmat

пета́ *ž.* pata

прасе́ц *m.* lýtko

прѣ́ст *m.* prst (**прѣ́сти** *mn.* č. prsty: **па́лец** palec, **показа́лец** ukazovák, **сре́ден** prostředník, **бези́мен** prsteník, **ку́трѣ** malíček)

ра́мо *s.* rameno

ръка́ *ž.* ruka: **протѣ́гна** ~ natáhnout ruku

систѣ́ма *ž.* soustava: **центра́лна нѣ́рвна** ~ centrální nervová soustava; **ди́хателна** ~ dýchací soustava; **храносми́лателна** ~ trávicí soustava

скелет *m.* kostra: **човешки** ~ lidská kostra

слепоочие *s.* spánek

слух *m.* sluch

става *ж.* kloub

стомах *m.* žaludek: **язва на ~а** žaludeční vřed

стомашен, -шна *adj.* žaludeční

талия *ж.* pas

телесен, -сна *adj.* tělesný: **~сно тегло** tělesná váha; **~сна височина/ръст** tělesná výška; **~сна температура** tělesná teplota

торс *m.* trup

тяло *s.* tělo: **човешко** ~ lidské tělo

уста *ж.* ústa: **отворя** ~ otevřít ústa

ústен, -тна *adj.* ústní: **~тна кухня** ústní dutina

ústна *ж.* ret: **горна** ~ horní ret; **долна** ~ dolní ret; **стисна** ~и stisknout rty

ухо *s.* ucho

ходило *s.* chodidlo

хълбок *m.* bok

чело *s.* čelo

черво *s.* střevo: **дебело** ~ tlusté střevo, **тънко** ~ tenké střevo; **сляпо** ~ slepé střevo

черен дроб *m.* játra

череп *m.* lebka

7.2. Болести и заболявания, първа помощ Nemoci a onemocnění, první pomoc

алергичен, -чна *adj.* alergický: **~чни заболявания** alergické choroby; **~ шок** alergický šok; **~чна реакция** alergická reakce

алергия *ж.* alergie

анемичен, -чна *adj.* chudokrevný: **~чно дете** anémické dítě

анемия *ž.* chudokrevnost

бактерия *ž.* bakterie: **болестотворни ~и** choroboplodné bakterie

бацил *m.* bacil

безсъзнание *s.* bezvědomí: **в ~ съм** být v bezvědomí

бинт *m.* obvaz

болест *ž.* nemoc, choroba: **заразна ~** nakažlivá nemoc, choroba; **инфекциозна ~** infekční choroba, **неизлечима ~** neléčitelná choroba

болка *ž.* bolest

бронхит *m.* bronchitida, zánět průdušek

възпаление *s.* zápal; zánět

гипс *m.* sádra

грип *m.* chřipka: **прекарам ~ на крак** přechodit chřipku

далекогледство *s.* dalekozrakost

дезинфектирам, -раш *nedok.* dezinfikovat: ~ **помещение** dezinfikovat místnost

дезинфекционен, -онна *adj.* dezinfekční: ~**онно средство** dezinfekční prostředek

депресия *ž.* deprese: **изпадна в ~** podlehnout depresi

диабет *m.* cukrovka

екзема *ž.* ekzém

заболяване *s.* onemocnění: **вирусно ~** virové onemocnění; **кожно ~** kožní onemocnění; ~ **с температура** horečnaté onemocnění

задушавам се, -ваш се *nedok.* dusit se

запек *m.* zácpa

затлъстяване *s.* obezita

контузия *ž.* úraz: **смъртоносна ~** smrtelný úraz; **получа ~** přijít k úrazu

изгаряне *s.* popálenina: ~ **първа, втора степен** popálenina prvního, druhého stupně

имунитет *m.* imunita

инжекция *ž.* injekce: **бия ~** dávat injekce

инфаркт *m.* infarkt: **получа ~** dostat infarkt

инфекциозен, -зна *adj.* infekční

инфекция *ж.* infekce: **бактериална** ~ bakteriální infekce; **вирусна** ~ virová infekce

кашлица *ж.* kašel: **силна** ~ silný kašel; **суха** ~ suchý kašel

кашлям, -ляш *nedok.* kašlat

кома *ж.* kóma: **изпадна в** ~ upadnout do kómatu

кървене *s.* krvácení: ~ **от носа** krvácení z nosu

късогледство *s.* krátkozrakost

лейкопласт *m.* náplast

мъртъв, -тва *adj.* mrtvý

нараняване *s.* zranění: **повърхностно** ~ povrchové zranění

насти́нка *ж.* nachlazení

неразположение *s.* nevolnost

обрив *m.* vyrážka

одраскване *s.* odřenina

оток *m.* podlitina

пáтерица *ж.* berle: **хóдя с ~и** chodit o berlích

повръщам, -таш *nedok.* zvracet

почивка *ж.* klid

предразположеност *ж.* náchylnost: ~ **към определени заболявания** náchylnost k určitým chorobám

припадна, -днеш *dok.* omdlít

простудя се, -диш се *dok.* nachladit se

пръст *m.* prst

пси́хика *ж.* psychika

разболявам се, -ваш се *nedok.* onemocnět

рак *m.* rakovina: **борба срещу** ~a boj proti rakovině

ра́на *ж.* rána: ~та му **заздравя** jeho rána se zacelila

синина *ж.* modřina

СПИН AIDS

счу́пане *s.* zlomenina: ~ на ключи́ца zlomenina klíční kosti; те́жко, усложне́но ~ komplikovaná zlomenina

състо́яние *s.* stav: здравосло́вно ~ zdravotní stav

темпера́тура *ž.* teplota: висо́ка ~ horečka; ~та се вди́га teplota, horečka stoupá

тру́п *m.* mrtvola

у́дар *m.* mrtvice: сърдечен ~/инфа́ркт srdeční mrtvice; мозъчен ~/инсу́лт mozková mrtvice; той полу́чи ~ ranila ho mrtvice

ХИВ HIV

хиги́ена *ž.* hygiena

хигиени́чен, -чна *adj.* hygienický

хре́ма *ž.* rýma: хва́на ~ dostat rýmu

чистота́ *ž.* čistota

7.3. Здраве (медицински специалности, здравни заведения)

Zdraví (lékařské obory, zdravotnická zařízení)

апте́ка *ž.* lékárna

бо́лница *ž.* nemocnice: университетска ~ fakultní nemocnice

гри́жа *ž.* péče: медицинска ~ lékařská péče; социáлни ~и sociální péče, pečovateľská služba

заве́дение *s.* zařízení: здравно ~ zdravotní zařízení

зъболе́кар *m.* zubař

кабинéт *m.* ordinace, ambulance: ~ по ко́жни бо́лести dermatologická/kožní ambulance; о́чен ~ oční ambulance; зъболе́карски ~ zubní ambulance

кли́ника *ž.* klinika

ле́кар *m.* lékař: общопрактикуващ ~ praktický lékař; ~ специалист odborný lékař; уча́стков ~ obvodní lékař

лекарство́ *s.* lék, léčivo: произво́дство на ~а výroba léčiv

лече́ние *s.* léčba, léčení: **ба̀лно** ~ lázeňská léčba; **амбула́торно** ~ ambulanti léčba

медици́на *ž.* medicína, lékařství: **наро́дна** ~ lidové léčitelství

медици́нски, -ка *adj.* lékařský: ~ **факултѐт** lékařská fakulta

невроло́г *m.* neurolog

отделе́ние *s.* oddělení

профила́ктика *ž.* prevence

психиат́рия *ž.* psychiatrie

психиат́ър *m.* psychiatr

ра̀ждане *s.* porod

специали́ст *m.* specialista

физиотерапе́вт *m.* fyzioterapeut

хиру́рг *m.* chirurg

хирурги́чен, -чна, хирурги́чески, -ска *adj.* chirurgický: ~чна **наме́са** chirurgický zákrok

хиру́ргия *ž.* chirurgie: **пласти́чна** ~ plastická chirurgie